पश्चमः प्रश्नः

॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥पश्चमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पञ्चमः प्रपाठकः॥

प्राणो रक्षिति विश्वमेजंत्। इर्यो भूत्वा बंहुधा बहूनिं। स इथ्सर्वं व्यांनशे। यो देवो देवेषुं विभूरन्तः। आवृंदूदात् क्षेत्रियंध्वगद्वृषां। तिमत्प्राणं मन्सोपं शिक्षत। अग्रं देवानांमिदमंत्तु नो हिवः। मनस्श्रित्तेदम्। भूतं भव्यं च गुप्यते। तिद्धि देवेष्वंग्रियम्॥१॥

आ नं एतु पुरश्चरम्। सह देवैरिम॰ हवम्ँ। मनः श्रेयंसिश्रेयसि। कर्मन् युज्ञपंतिं दर्धत्। जुषतां मे वागिद॰ हविः। विराहेवी पुरोहिता। ह्व्यवाडनंपायिनी। ययां रूपाणि बहुधा वदन्ति। पेशा॰सि देवाः पंरमे जिनत्रें। सा नों विराडनंपस्फुरन्ती॥२॥

वाग्देवी जुंषतामिदः ह्विः। चक्षुंर्देवानां ज्योतिर्मृते न्यंक्तम्। अस्य विज्ञानाय बहुधा निधीयते। तस्यं सुम्नमंशीमिह। मा नो हासीद्विचक्षणम्। आयुरिन्नः प्रतीयताम्। अनंन्धाश्चक्षुंषा व्यम्। जीवा ज्योतिरशीमिह। सुवज्योतिरुतामृतम्। श्रोत्रेण भृद्रमुत शृंणवन्ति सत्यम्। श्रोत्रेण वाचं बहुधोद्यमानाम्। श्रोत्रेण मोदंश्च महंश्च श्रूयते। श्रोत्रेण सर्वा दिश् आ शृंणोमि। येन प्राच्यां उत दंक्षिणा। प्रतीच्ये दिशः शृणवन्त्यंत्तरात्। तदिच्छ्रोत्रं बहुधोद्यमानम्। अरात्र नेमिः परि सर्वं बभूव॥३॥

उदेहिं वाजिन्यो अंस्यपस्वंन्तः। इदः राष्ट्रमा विश सूनृतांवत्। यो रोहिंतो विश्वंमिदं ज्जानं। स नो राष्ट्रेषु सुधितान्दधातु। रोहं रेरोह्र् रोहिंत आरुरोह। प्रजाभिवृद्धिं जनुषांमुपस्थम्। ताभिः सःरंब्धो अविद्ध्यडुर्वीः। गातुं प्रपश्यंत्रिह राष्ट्रमाऽहाः। आऽहार्षोद्राष्ट्रमिह रोहिंतः। मृधो व्यास्थदभयं नो अस्तु॥४॥

अस्मभ्यं द्यावापृथिवी शक्वंरीभिः। राष्ट्रं दुंहाथामिह रेवर्तीभिः। विमंमर्श् रोहिंतो विश्वरूपः। समाचुऋाणः प्ररुहो रुहंश्च। दिवं गृत्वायं महृता मंहिम्ना। वि नो राष्ट्रमुंनत्तु पर्यसा स्वेनं। यास्ते विश्वस्तपंसा सं बभूवुः। गायत्रं वथ्समन् तास्त आऽगुंः। तास्त्वा विशन्तु महंसा स्वेनं। सं माता पुत्रो अभ्येतु रोहितः॥५॥ यूयमुंग्रा मरुतः पृश्विमातरः। इन्द्रेण स्युजा प्रमृंणीथ शत्रून्। आ वो रोहिंतो अशृणोदिभिद्यवः। त्रिसंप्तासो मरुतः स्वादुसम्मुदः। रोहिंतो द्यावापृथिवी जंजान। तिस्मिङ्स्तन्तुं परमेष्ठी तंतान। तिस्मिञ्छिश्रिये अज एकंपात्। अहर्ष्हृद्यावापृथिवी बलेन। रोहिंतो द्यावापृथिवी अंहर्ष्हत्। तेन सुवंः स्तिभृतं तेन नाकंः॥६॥

सो अन्तरिक्षे रजंसो विमानः। तेनं देवाः सुवरन्वंविन्दन्। सुशेवं त्वा भानवो दीदिवा सम्मा समग्रासो जुह्नो जातवेदः। उक्षन्ति त्वा वाजिनमा घृतेनं। सरसंमग्ने युवसे भोजंनानि। अग्ने शर्ध महते सौभंगाय। तवं द्युम्नान्यंत्तमानिं सन्तु। सञ्जास्पत्य स्यम्मा कृणुष्व। शृत्रूयताम्भि तिष्ठा महा सि॥७॥

अस्वेत् रोहितो नाको महारिक्षाः
[२]

मनंः। श्रुष्टी नों अस्य ह्विषों जुषाणः। यानिं नोऽजिनं धनांनि। जहर्थं शूर मृन्युनां। इन्द्रानुंविन्द नुस्तानिं। अनेनं ह्विषा पुनः। इन्द्र आशांभ्यः परिं। सर्वाभ्योऽभंयं करत्॥८॥ जेता शत्रून् विचंर्षणिः। आकूँत्ये त्वा कामांय त्वा समृधें त्वा। पुरो दंधे अमृतुत्वायं

पुनेर्न् इन्द्रों मुघवां ददातु। धनांनि शुक्रो धन्यः सुराधाः। अर्वाचीनं कृणुतां याचितो

जीवसैं। आकूंतिमस्यावंसे। कामंमस्य समृद्धै। इन्द्रंस्य युञ्जते धिर्यः। आकूंतिं देवीं मनंसः पुरो देधे। यज्ञस्य माता सुहवां मे अस्तु। यदिच्छामि मनंसा सकांमः। विदेयमेनुद्धृदंये निविष्टम्॥९॥

सेद्ग्निर्ग्नी १ रत्यैंत्यन्यान्। यत्रं वाजी तनयो वीडुपाणिः। सहस्रंपाथा अक्षरां समेति। आशांनां त्वाऽऽशापालेभ्यः। चतुभ्यों अमृतैंभ्यः। इदं भूतस्याध्यक्षेभ्यः। विधेमं ह्विषां वयम्। विश्वा आशा मधुना स॰ सृंजामि। अनुमीवा आप ओषंधयो भवन्तु। अयं यजमानो मृधो व्यंस्यताम्॥१०॥

अर्गृभीताः प्रावंः सन्तु सर्वे। अग्निः सोमो वर्रुणो मित्र इन्द्रंः। बृह्स्पतिः सिवता यः सहस्री। पूषा नो गोभिरवंसा सरंस्वती। त्वष्टां रूपाणि समनक्तु युज्ञैः। त्वष्टां रूपाणि दर्धती सरंस्वती। पूषा भगर्ं सिवता नो ददातु। बृह्स्पतिर्ददिदन्द्रंः सहस्रम्। मित्रो दाता वर्रुणः सोमो अग्निः॥११॥

क्रिजिविष्टमस्यत्वत्रवं च॥————[3]

अ। नो भर् भर्गमिन्द्र द्युमन्तम्। नि ते देष्णस्यं धीमहि प्ररेके। उर्व इंव पप्रथे

कामों अस्मे। तमापृंणा वसुपते वसूंनाम्। इमं कामंं मन्दया गोभिरश्वैः। चन्द्रवंता राधंसा प्रथंश्च। सुवर्यवो मृतिभिस्तुभ्यं विप्राः। इन्द्रांय वाहंः कुशिकासो अऋन्। इन्द्रंस्य नु वीर्याण प्रवोचम्। यानि चकारं प्रथमानि वजी॥१२॥

अहन्निह्मन्वपस्तंतर्द। प्रवृक्षणां अभिनृत्पर्वतानाम्। अहन्निहुं पर्वते शिश्रियाणम्। त्वष्टांऽस्मै वज्र इं स्वर्यन्ततक्षा वाश्रा इंव धेनवः स्यन्दंमानाः। अञ्जः समुद्रमवं जग्मुरापः। वृषायमाणोऽवृणीत् सोमम्। त्रिकंद्रुकेष्विपबथ्सुतस्यं। आ सार्यकं मुघवां दत्त वज्रम्। अहंन्नेनं प्रथमुजा महीनाम्॥१३॥

यदिन्द्राहंन्प्रथम्जा महीनाम्। आन्मायिनामिनाः प्रोत मायाः। आथ्सूर्यं जनयन्द्यामुषासम्। तादीक्रा शत्रूत्र किलांविविथ्से। अहंन्वृत्रं वृत्रतरं व्यश्सम्। इन्द्रो वर्ज्ञेण मह्ता व्येनं। स्कन्धारंसीव कुलिशेनाविवृंक्णा। अहिंः शयत उपपृक्पृंथिव्याम्। अयोध्येव दुर्मद् आ हि जुह्वे। महावीरं तुंविबाधमृंजीषम्॥१४॥ नातांरीरस्य समृंतिं व्यानांम्। सर रुजानाः पिपिष इन्द्रंशत्रः। विश्वो विहाया अरतिः।

वसुंदिधे हस्ते दक्षिणे। तरिणर्न शिश्रथत्। श्रवस्यया न शिश्रथत्। विश्वसमा इदिष्ध्यसे। देवत्रा ह्व्यमूहिषे। विश्वसमा इथ्सुकृते वारमण्वति। अग्निर्द्वारा व्यण्वति॥१५॥ उदुिज्ञहानो अभि काममीरयन्। प्रपृश्चन्विश्वा भुवनानि पूर्वथा। आ केतुना सुषिमिद्धो यिजेष्टः। काम नो अग्ने अभिहंय दिग्भ्यः। जुषाणो हव्यममृतेषु दूढ्यः। आ नो रियं बहुलां

यजिष्ठः। कामं नो अग्ने अभिहंर्य दिग्न्यः। जुषाणो ह्व्यम्मृतेषु दूढ्यः। आ नो र्यिं बंहुलां गोमंतीमिषम्। नि धेहि यक्षंद्मृतेषु भूषन्। अश्विना यज्ञमागंतम्। दाशुषः पुरुद स्सा। पूषा रक्षतु नो र्यिम्॥१६॥

ड्मं युज्ञमृश्विनां वर्धयंन्ता। इमौ रृथिं यजंमानाय धत्तम्। इमौ पुशून्नंक्षतां विश्वतों नः। पूषा नः पातु सद्मप्रयच्छन्। प्रते महे संरस्वति। सुभंगे वाजिनीवति। सृत्यवाचे भरे मृतिम्। इदं ते हृव्यं घृतवंध्सरस्वति। सृत्यवाचे प्रभरेमा ह्वी १षिं। इमानि ते दुरिता सौभंगानि। तेभिव्य १ सुभगांसः स्याम॥१७॥
वज्यहीनामृजीपं व्यंप्विति रक्षत् नो र्थि शोभंगान्येकं व॥———[४]

यज्ञो रायो यज्ञ ईशे वसूनाम्। यज्ञः स्स्यानांमुत सुंक्षितीनाम्। यज्ञ इष्टः पूर्विचित्तिं दधातु। यज्ञो ब्रह्मण्वार अप्येतु देवान्। अयं यज्ञो वर्धतां गोभिरश्वैः। इयं वेदिः स्वपृत्या

सुवीराँ। इदं बर्हिरतिं बर्ही इष्युन्या। इमं यज्ञं विश्वें अवन्तु देवाः। भगं एव भगंवा र अस्तु देवाः। तेने वयं भगंवन्तः स्याम॥१८॥

तं त्वां भग् सर्व् इज्ञोंहवीमि। स नों भग पुरपुता भेवेह। भग् प्रणेतुर्भग् सत्यंराधः। भगेमां धियमुदंव ददंन्नः। भग् प्र णों जनय गोभिरश्वैः। भग् प्र नृभिर्नृवन्तः स्याम। शर्श्वतीः समा उपयन्ति लोकाः। शर्श्वतीः समा उपयन्त्यापः। इष्टं पूर्तः शर्श्वतीनाः समानाः शाश्वतेनं। हविषेष्वाऽनन्तं लोकं पर्मा रुरोह॥१९॥

ड्यमेव सा या प्रथमा व्यौच्छंत्। सा रूपाणि कुरुते पश्चं देवी। द्वे स्वसारौ वयत्स्तन्नमेतत्। सुनातनं वितंत्र षण्मयूखम्। अवान्या एस्तन्तूंन्किरतो धृत्तो अन्यान्। नावंपुज्याते न गमाते अन्तम्। आ वो यन्तूदवाहासो अद्य। वृष्टिं ये विश्वं मुरुतो जुनन्ति। अयं यो अग्निर्मरुतः समिद्धः। एतं जुषध्वं कवयो युवानः॥२०॥

धारावरा मुरुतो धृष्णुवोजसः। मृगा न भीमास्तिविषेभिक्षिमिः। अग्नयो न शुंशुचाना ऋंजीषिणः। भ्रुमिन्धमन्त उप गा अवृण्वत। वि चेऋमे त्रिर्देवः। आ वेधसं नीलपृष्ठं बृहन्तम्। बृह्स्पित् स् सदेने सादयध्वम्। सादद्योनिं दम् आ दीदिवा स्सम्। हिर्रण्यवर्णमरुष सपेम। स हि शुचिः शतपंत्रः स शुन्थ्यः॥२१॥

हिरंण्यवाशीरिष्टिरः सुंवर्षाः। बृह्स्पितः स स्वांवेश ऋष्वाः। पूरू सिखंभ्य आसुतिं केरिष्ठः। पूष्ट् स्तवं व्रते वयम्। निरंष्येम कदाचन। स्तोतारंस्त इह स्मंसि। यास्तें पूषत्रा वो अन्तः संमुद्रे। हिर्ण्ययीर्न्तिरक्षे चरंन्ति। याभिर्यासि दूत्या स्पूर्यस्य। कामेन कृतश्रवं इच्छमानः॥२२॥

अरंण्यान्यरंण्यान्यसौ। या प्रेव नश्यंसि। कथा ग्रामं न पृंच्छसि। न त्वाभीरिव विन्दती (३)। वृषार्वाय वदंते। यदुपावंति चिच्चिकः। आघाटीभिरिव धावयन्। अर्ण्यानिर्महीयते। उत गावं इवादन्। उतो वेश्मेव दश्यते॥२३॥

उतो अंरण्यानिः सायम्। शुक्टीरिव सर्जिति। गामुङ्गेषु आ ह्वंयित। दार्वुङ्गेषु उपांवधीत्। वसंत्ररण्यान्याः सायम्। अर्त्नुक्षुदितिं मन्यते। न वा अंरण्यानिर्हिन्ति। अन्यश्चेन्नाभिगच्छंति। स्वादोः फलंस्य ज्ञग्धा। यत्र कामं नि पंद्यते। आञ्जंनगन्धीः सुर्भीम्। बहुन्नामकृषीवलाम्। प्राहं मृगाणां मातरम्। अर्ण्यानीमंशः सिषम्॥२४॥ स्याम् क्षेषु युवानः शुभ्यत्व्वमाने दृश्यते विषयते वृत्वारि व॥————[५]

वार्त्रहत्याय शवंसे। पृत्नासाह्याय च। इन्द्र त्वा वंतियामिस। सुब्रह्माणं वीरवंन्तं बृहन्तम्। उरुं गंभीरं पृथुबुंध्रमिन्द्र। श्रुतर्षिमुग्रमंभिमातिषाहम्। अस्मभ्यं चित्रं वृषंण १ रियं दाः। क्षेत्रिये त्वा निर्ऋत्ये त्वा। द्रुहो मुंश्चामि वर्रुणस्य पाशात। अनागसं ब्रह्मणे त्वा करोमि॥२५॥

शिवे ते द्यावापृथिवी उभे इमे। शं ते अग्निः सहाद्धिरेस्तु। शं द्यावापृथिवी सहौषंधीभिः। शमन्तिरक्षित्र सह वातेन ते। शं ते चतंस्रः प्रदिशों भवन्तु। या दैवीश्चतंस्रः प्रदिशंः। वातंपत्नीर्भि सूर्यो विच्ष्टे। तासां त्वा जरस् आ दंधामि। प्र यक्ष्मं एतु निर्ऋतिं पराचैः। अमोचि यक्ष्मांद्दिरतादवंत्र्ये॥२६॥

द्रुहः पाशान्त्रिर्ऋत्यै चोदंमोचि। अहा अवंतिमविंदथ्स्योनम्। अप्यंभूद्भद्रे सुंकृतस्यं लोके। सूर्यमृतं तमंसो ग्राह्या यत्। देवा अमुंश्चन्नसृंजन्व्येनसः। एवम्हिम्मं क्षेन्त्रियाज्ञांमिश्र्सात्। द्रुहो मुंश्चािम् वर्रुणस्य पाशांत्। बृहंस्पते युविमन्द्रेश्च वस्वः। दिव्यस्येशाथे उत पार्थिवस्य। धत्तर रियइं स्तुंवते कीरयेचित्॥२७॥

यूयं पांत स्वस्तिभिः सदां नः। देवायुधिमन्द्रमा जोहुंवानाः। विश्वावृधेम्भि ये रक्षंमाणाः। येनं हुता दीर्घमध्वानमायन्। अनुन्तमर्थमिनवर्थ्यमानाः। यत्तं सुजाते हिमवंथ्सु भेषजम्। मयोभूः शन्तंमा यद्धृदोऽसिं। ततों नो देहि सीबले। अदो गिरिभ्यो अधि यत्प्रधावंसि। सुरुशोर्भमाना कुन्येव शुभ्रे॥२८॥

तां त्वा मुद्गेला ह्विषां वर्धयन्ति। सा नः सीबले र्यिमा भांजयेह। पूर्वं देवा अपरेणानुपश्यं जन्मभिः। जन्मान्यवंरैः पराणि। वेदानि देवा अयम्स्मीति माम्। अह १ हित्वा शरीरं जरसः प्रस्तात। प्राणापानौ चक्षुः श्रोत्रम्। वाचं मनसि सम्भृताम्। हित्वा शरीरं जरसः प्रस्तात। आ भूतिं भूतिं व्यमंश्जवामहै। इमा एव ता उषसो याः प्रथमा व्यौच्छन्। ता देव्यः कुर्वते पश्चरूपा। शश्वंतीन्रावंपृज्यन्ति। न गंमन्त्यन्तम्॥२९॥ कुरोम्यवंत्रं विच्छुअऽस्ववामहे च्वाति व॥———[६]

वसूनां त्वाऽधीतेन। रुद्राणांमूर्म्या। आदित्यानां तेजंसा। विश्वेषां देवानां ऋतुंना। मुरुतामेम्नां जुहोमि स्वाहां। अभिभूंतिरहमागंमम्। इन्द्रंसखा स्वायुधंः। आस्वाशांसु दुष्यहंः। इदं वर्चो अग्निनां दत्तमागांत्। यशो भर्गः सह ओजो बलं च॥३०॥ दीर्घायुत्वायं शृतशांरदाय। प्रतिंगृभ्णामि मह्ते वीर्याय। आयुंरिस विश्वायुंरिस। सर्वायुंरिस् सर्वमायुंरिस। सर्वं म् आयुंर्भूयात्। सर्वमायुंर्गेषम्। भूर्भुवः सुवंः। अग्निर्धर्मेणात्रादः। मृत्युर्धर्मेणात्रपितः। ब्रह्मं क्षत्र स्वाहां॥३१॥

प्रजापंतिः प्रणेता। बृह्स्पतिः पुरपृता। यमः पन्थाः। चन्द्रमाः पुनर्सुः स्वाहां। अग्निरंत्रादोऽत्रंपितः। अन्नाद्यंमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां। सोमो राजा राजंपितः। राज्यमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां। वर्रणः सम्राट्थ्सम्राद्वंतिः। साम्रांज्यमस्मिन् यज्ञे यजंमानाय ददातु स्वाहां॥३२॥

मित्रः क्षत्रं क्षत्रपंतिः। क्षत्रमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। इन्द्रो बलं बलंपितः। बलंमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। बृह्स्पित्र्ब्रह्म ब्रह्मंपितः। ब्रह्मास्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। सविता राष्ट्रश् राष्ट्रपंतिः। राष्ट्रमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। सर्व्वता पृष्टः पृष्टिपत्नी। पृष्टिमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। त्वष्टां पशूनां मिथुनानार्थं एष्टिः पृष्टिपत्नी। पृष्टिमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहाँ। त्वष्टां पशूनां मिथुनानार्थं स्पकृद्रूपपंतिः। रुपेणास्मिन् युज्ञे यर्जमानाय पृश्चन्दंदातु स्वाहाँ॥३३॥

च स्वाह्म साम्राज्यमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाह्म विश्रमस्मिन् युज्ञे यर्जमानाय ददातु स्वाहां च्ल्वारं च (अभिः सोमो वर्षणो मित्र इद्यो बृह्म्पितिः सविता पृष्य सर्रस्वती त्वष्टा दशा॥॥——[७]

स ईं पाहि य ऋंजीषी तरुंत्रः। यः शिप्रंवान्वृष्भो यो मंतीनाम्। यो गौंत्रभिद्वंज्रभृद्यो हंरिष्ठाः। स इंन्द्र चित्रार अभि तृंन्धि वाजान्। आ ते शुष्मो वृष्भ एतु पृश्चात्। ओत्तरादंधरागा पुरस्तात्। आ विश्वतो अभिसमेंत्वर्वाङ्। इन्द्रं द्युम्नर सुवंवद्धेह्यस्मे। प्रोष्वंस्मै पुरोरथम्। इन्द्रांय शूषमंर्चत॥३४॥

अभीकें चिद् लोक्कृत्। सङ्गे समर्थ्सुं वृत्रहा। अस्माकें बोधि चोदिता। नर्भन्तामन्यकेषाम्। ज्याका अधि धन्वसु। इन्द्रं वय शुनासीरम्। अस्मिन् यज्ञे हंवामहे। आ वाजै्रुपं नो गमत्। इन्द्रांय शुनासीरांय। सुचा जुंहुत नो हुविः॥३५॥

जुषतां प्रति मेधिरः। प्र ह्व्यानि घृतवंन्त्यस्मै। हर्यश्वाय भरता स्जोषाः। इन्द्रर्तुभिर्ब्रह्मणा वावृधानः। शुनासीरी ह्विरिदं जुंषस्व। वयः सुपूर्णा उपसेदुरिन्द्रम्। प्रियमेधा ऋषयो नार्धमानाः। अपं ध्वान्तमूर्णुहि पूर्धि चक्षुः। मुमुग्ध्यंस्मान्निधयेऽव बुद्धान्। बृहदिन्द्रांय गायत॥३६॥

हुमे पंतुङ्गाः। मान्थालाः कुलिपरिमापतिन्ता। अनावृतैनान्प्रधमन्तु देवाः। सौपंण् चक्षेस्तुनुवा विदेय। एवा वन्दस्व वरुणं बृहन्तम्। नुमस्याधीरममृतंस्य गोपाम्। स नः शर्म त्रिवरूथं वियर्सत्॥३७॥ यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः। नाके सुपर्णमुप यत्पतन्तम्। हृदा वेनन्तो अभ्यचेक्षत

मर्रुतो वृत्रहन्तमम्। येन् ज्योतिरजनयन्नृतावृधः। देवं देवाय् जागृंवि। कामिहैकाः क

त्वा। हिरंण्यपक्षं वर्रुणस्य दूतम्। यमस्य योनौं शकुनं भुर्ण्युम्। शं नों देवीर्भिष्टंये। आपों भवन्तु पीतर्ये। शं योर्भि स्रंवन्तु नः। ईशांना वार्याणाम्। क्षयंन्तीश्चर्षणीनाम्॥३८॥

अपो यांचामि भेष्जम्। अपसु मे सोमों अब्रवीत्। अन्तर्विश्वांनि भेष्जा। अग्निं चं विश्वशंम्भुवम्। आपंश्च विश्वभेषजीः। यद्पसु ते सरस्वति। गोष्वश्वेषु यन्मधुं। तेनं मे वाजिनीवति। मुखंमिङ्क्ष सरस्वति। या सरस्वती वैशम्भुल्या॥३९॥

तस्यां मे रास्व। तस्यांस्ते भक्षीय। तस्यांस्ते भूयिष्टभाजों भूयास्म। अहं त्वदंस्मि मदंसि त्वमेतत्। ममांसि योनिस्तव योनिरस्मि। ममैव सन्वहं ह्व्यान्यंग्ने। पुत्रः पित्रे लोंकुकुञ्जांतवेदः। इहैव सन्तत्र सन्तं त्वाऽग्ने। प्राणेनं वाचा मनंसा बिभर्मि। तिरो मा सन्तमायुर्मा प्रहांसीत्॥४०॥

ज्योतिषा त्वा वैश्वान्रेणोपितिष्ठे। अयं ते योनिर्ऋत्वियः। यतो जातो अरोचथाः। तं जानन्नंग्र आरोह। अथा नो वर्धया र्यिम्। या ते अग्ने यज्ञियां तुनूस्तयेह्यारोहात्मा-ऽऽत्मानम्। अच्छा वसूनि कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि। यज्ञो भूत्वा यज्ञमा सींद स्वां योनिम्। जातंवेदो भुव आ जायंमानः सक्षय एहिं। उपावंरोह जातवेदः पुनस्त्वम्॥४१॥

देवेभ्यों ह्व्यं वंह नः प्रजानन्। आयुंः प्रजार र्यिम्स्मासुं धेहि। अजंस्रो दीदिहि नो दुरोणे। तिमन्द्रं जोहवीमि मघवांनमुग्रम्। स्त्रा दधांनमप्रंतिष्कुत्र शवारंसि। मर्रहिष्ठो गीर्भिरा चं यज्ञियोंऽववर्तत्। राये नो विश्वां सुपथां कृणोतु वृज्जी। त्रिकंद्रुकेषु मिह्षो यवांशिरं तुविशुष्मंस्तृपत्। सोमंमिषबिद्विष्णुंना सुतं यथाऽवंशत्। स ईं ममाद मिह् कर्म कर्तवे महामुरुम्॥४२॥

सैन र सश्चद्देवं देवः स्त्यिमिन्दु र स्त्य इन्द्रंः। विदद्यतीं स्रमां रुग्णमद्रेः। महि पार्थः पूर्व्य सिद्ध्यिकः। अग्रं नयथ्सुपद्यक्षंराणाम्। अच्छा रवं प्रथमा जान्तीगात्। विदद्गव्यर्थं सुरमां दृढमूर्वम्। येनानुकुं मानुषी भोजंते विद्। आ ये विश्वाः स्वपत्यानिं चुकुः। कृण्वानासों अमृतत्वायं गातुम्। त्वं नृभिर्नृपते देवहूंतौ॥४३॥

भूरीणि वृत्वा हंर्यश्व हर्सा। त्वन्निदंस्युश्चमुंरिम्। धुनिं चास्वांपयो दुभीतंये सुहन्तुं। एवा पांहि प्रत्नथा मन्दंतु त्वा। श्रुधि ब्रह्मं वावृधस्वोत गीर्भिः। आविः सूर्यं कृणुहि पीपिहीषः। जहि शत्रूरं रुभि गा इंन्द्र तृन्धि। अग्ने बाधंस्व वि मृधों नुदस्व। अपामीवा अप रक्षारंसि सेध। अस्मार्थ्समुद्राह्नंहतो दिवो नंः॥४४॥

अ्पां भूमान्मुपं नः सृजेह। यज्ञ प्रतिं तिष्ठ सुमृतौ सुशेवा आ त्वाँ। वसूंनि पुरुधा विंशन्तु। दीर्घमायुर्यजमानाय कृण्वन्। अथामृतेन जिर्तारमङ्गि। इन्द्रंः शुनावृद्धितंनोति सीरम्। संवथ्सरस्यं प्रतिमाणमेतत्। अर्कस्य ज्योतिस्तिदिद्यंस ज्येष्ठम्। संवथ्सरः शुनव्थसीरमेतत्। इन्द्रंस्य राधः प्रयंतं पुरु त्मनाँ। तदंर्करूपं विमिमानमेति। द्वादंशारे प्रतिं तिष्ठतीद्वृषाँ। अश्वायन्तों ग्व्यन्तों वाज्यन्तः। हवांमहे त्वोपंगन्तवा उं। आभूषंन्तस्त्वा सुमृतौ नवांयाम्। व्यमिन्द्र त्वा शुनः हुंवेम॥४५॥

अर्थुत हुविगांयत यःसवर्पणीनां वंशम्भूत्या हांसीत्वपुरुं देवहंती नस्तम्ना पदं॥

[८]

प्राण उदेहि पुन्रा नों भर युज्ञो रायो वार्त्रहत्याय वसूनार् स है पाह्यष्टौ॥८॥ प्राणो रंक्षत्यर्गभीता धारावरा मुरुतों दीर्घायुखाय ज्योतिंषा त्वा पश्चंचत्वारि शत्॥४५॥ प्राणः सुनर हंवेम॥

हरिंः ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्रोह्मणे द्वितीयाष्टके पश्चमः प्रपाठकः समाप्तः॥